

UAB LIETUVOS PARODŲ IR KONGRESŲ CENTRE „LITEXPO” SMURTO IR PRIEKABIAVIMO PREVENCIJOS POLITIKOS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. UAB Lietuvos parodų ir kongresų centras „LITEXPO “ (toliau – Litexpo) šiuo aprašu nustato principus, kuriais sukuriama tokia darbo aplinka, kurioje darbuotojas ar jų grupė nepatirtų priešišku, neetiškų, žeminančių, agresyvių, užgaulių, įžeidžiančių veiksmų, kuriais kėsiamasi į atskiro darbuotojo ar jų grupės garbę ir orumą, fizinį ar psichologinį asmens neliečiamumą ar kuriais siekiama darbuotoją ar jų grupę įbauginti, sumenkinti ar įstumti į beginklę ir bejėgę padėtį.
2. Smurto ir priekabiavimo prevencijos politikos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato: smurto ir priekabiavimo atpažinimo būdus, galimas smurto ir priekabiavimo formas, supažindinimo su smurto ir priekabiavimo prevencijos priemonėmis tvarką, pranešimų apie smurtą ir priekabiavimą teikimo ir nagrinėjimo tvarką, apie smurtą ir priekabiavimą pranešusių asmenų ir nukentėjusių asmenų apsaugos priemones ir jiems teikiama pagalbą, darbuotojų elgesio (darbo etikos) taisykles ir kitą informaciją, susijusią su smurto ir priekabiavimo prevencija.
3. Šis Aprašas taikomas visiems Litexpo darbuotojams.
4. Aprašo įgyvendinimui bus paskirti įgalioti asmenys, išrinkta komisija arba darbo taryba.
5. Sudarant šį Aprašą buvo vadovaujama Lietuvos Respublikos darbo kodeksu, Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos išaiškinimais ir kitais teisės aktais.

II. SĄVOKOS

6. Pagrindinės sąvokos:
 - 6.1. **Smurtas ir priekabiavimas** – vieno ar kelių asmenų nepriimtinas elgesys, galintis pasireikšti įvairiomis formomis, kurių vienos nustatomos lengviau negu kitos. Tai elgesys, kai vienas ar daugiau darbuotojų siekia įžeisti arba įžeidžia darbuotojo orumą, siekia daryti arba daro neigiamą įtaką jo emocinei sveikatai ir (arba) siekia sukurti arba sukuria priešišką darbo aplinką.
 - 6.2. **Smurtu** laikomas veiksmas, kai asmens (-ų) veikimu ar neveikimu kitam (-iems) asmeniui (-ims) padaromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis poveikis, susijęs su darbu, dėl kurio darbuotojas patiria arba gali patirti neturtinę ar turtinę žalą.
 - 6.3. **Priekabiavimas** – nepageidaujamas elgesys, kai lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu siekiama įžeisti arba yra įžeidžiamas

asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.

- 6.4. **Seksualinis priekabiavimas** – nepageidaujamas užgaulus (žodžiu, raštu ar fiziniu) veiksmu išreikštas seksualinio pobūdžio elgesys su asmeniu, turint tikslą pakenkti asmens orumui, ypač sukuriant bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką.
- 6.5. **Grėsmė** suprantama kaip gresianti padėtis, pavojus, įskaitant įvairius grėsmingus įvykius. Pabrėžtina, kad grėsmė gali kilti tiek vienam darbuotojui, tiek darbuotojų grupei.
7. Kitos apraše naudojamos sąvokos suprantamos ir aiškinamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos darbo kodekse, Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos išaiškiniame ir kituose teisės aktuose.

III. SMURTO IR PRIEKABIAVIMO ATPAŽINIMO BŪDAI IR FORMOS

8. Smurtas ir priekabiavimas, įskaitant psichologinį smurtą, smurtą ir priekabiavimą dėl lyties (smurtas ir priekabiavimas nukreiptas prieš asmenis dėl jų lyties arba neproporcingai paveikiantis tam tikros lyties asmenis, įskaitant seksualinį priekabiavimą), yra bet koks nepriimtinas elgesys ar jo grėsmė, nesvarbu, ar nepriimtinu elgesiu vieną kartą ar pakartotinai siekiama padaryti fizinį, psichologinį, seksualinį ar ekonominį poveikį, ar nepriimtinu elgesiu šis poveikis padaromas arba gali būti padarytas, ar tokiu elgesiu įžeidžiamas asmens orumas arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka ar (ir) atsirado arba gali atsirasti fizinė, turtinė ir (ar) neturtinė žala.
9. Smurtas ir priekabiavimas draudžiamas:
 - 9.1. darbo vietose, įskaitant viešąsias ir privačias vietas, kai darbuotojas yra darbdavio žinioje ar atlieka pareigas pagal darbo sutartį;
 - 9.2. pertraukų pailsėti ir pavalgyti metu, arba naudojantis buities, sanitarinėmis ir higienos patalpomis;
 - 9.3. su darbu susijusių išvykų, kelionių, mokymų, renginių ar socialinės veiklos metu;
 - 9.4. su darbu susijusio bendravimo, įskaitant bendravimą informacinėmis ir elektroninių ryšių technologijomis, metu;
 - 9.5. darbdavio suteiktame būste;
 - 9.6. pakeliui į darbą ar iš darbo.
10. Smurtas ir priekabiavimas gali pasireikšti tokiais požymiais:
 - 10.1. nepriimtinas ar nepageidaujamas fizinis kontaktas (pavyzdžiui: fizinis prisilietimas, glostymas, plekštelėjimas, grybštelėjimas, siekimas prisiliesti (apkabinti), prisitraukti arčiau kito asmens ir kt.) ar tokio fizinio kontakto reikalavimas;
 - 10.2. nepadoraus turinio informacijos demonstravimas ar siuntimas;
 - 10.3. įkyrus domėjimasis apie privatų gyvenimą, intymius santykius;
 - 10.4. nepageidaujami komentarai dėl išvaizdos, kūno formos, aprangos;
 - 10.5. įžeidžiantys juokai, patyčios, apkalbos, gandai, šmeižtas, užgaulūs gestai;
 - 10.6. tyčinis darbuotojo izoliavimas darbinėje veikloje;

- 10.7. informacijos, nesusijusios su darbuotojo funkcijomis, apie jį rinkimas ir (arba) platinimas;
 - 10.8. elgesys, kuriuo siekiama riboti asmens apsisprendimo laisvę;
 - 10.9. poveikis darbuotojui, siekiant tam tikrų su darbu nesusijusių funkcijų (paslaugų) atlikimo.
11. Kiekvienas Litexpo darbuotojas privalo gerbti kito asmens orumą, mandagiai ir pagarbiai bendrauti su kitais, savo elgesiu užtikrinti darbo aplinką, kurioje kitas asmuo nepatirtų priešišku, neetišku, žeminančiu, agresyviu, užgauliu, įžeidžiančiu veiksniu. Litexpo draudžia darbuotojams priekabauti ir (arba) smurtauti, neetiškai ir nepagarbiai elgtis su darbuotojais ir kitais asmenimis.

IV. Supažindinimo su smurto ir priekabiavimo prevencijos priemonėmis tvarka

12. Nuo 2022 m. lapkričio 1 d. Litexpo pasirašytinai supažindina darbuotojus įgyvendinamomis smurto ir priekabiavimo prevencijos priemonėmis (pavyzdžiui, pranešimų apie smurtą ir priekabiavimą teikimo bei nagrinėjimo tvarka, kt.).
13. Darbuotojas galimai pastebėjęs smurto ir priekabiavimo apraiškas turi teisę (taip pat anonimiškai) apie jį pranešti, informuoti atsakingus asmenis (Aprašo 4 punktas).
14. Bendrovės darbuotojai, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys, su kuriais bendrovę sieja sutartiniai, bendradarbiavimo ar kitokio pobūdžio santykiai, taip pat visuomenės nariai kviečiami anonimiškai pranešti apie galimus pažeidimus arba galimai neteisėtus veiksmus bendrovės pasitikėjimo telefonu +370 696 19340 ar pasitikėjimo elektroniniu paštu pranesk@litexpo.lt.
15. Darbuotojas, pagrįstai manantis, kad prie jo ar kito asmens yra priekabiuojama ir (arba) naudojamas smurtas, pranešimą pateikia laisvos formos raštu arba užpildo formą (Priedas nr. 1).
16. Litexpo visus pranešimus apie smurto ir priekabiavimo atvejus registruoja ir nagrinėja.
17. Pranešimą rekomenduojama pateikti per kiek įmanoma trumpiausią laiką nuo skundžiamų veiksmų padarymo arba paaiškėjimo dienos, bet ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo pažeidimo padarymo arba sužinojimo dienos. Jame turi būti nurodyti išsamūs paaiškinimai apie patirto smurto ir (arba) priekabiavimo situaciją, smurto apraiškas ir aplinkybes, nurodyti galimi liudytojai, pridėti turimi įrodymai (pavyzdžiui, garso įrašai, susirašinėjimas ir pan.).
18. Siekiant tinkamai atlikti pranešimo dėl smurto ir priekabiavimo tyrimą, pranešimų tyrimas grindžiamas šiais pagrindiniais principais:
 - 18.1. betarpiškumo – visiems susijusiems asmenims (nukentėjusiajam, skundžiamajam, liudytojui (-ams) sudaromos visos galimybės pateikti paaiškinimus dėl savo veiksmų;
 - 18.2. operatyvumo – pranešimai nagrinėjami per kiek įmanoma trumpiausią terminą, bet ne vėliau nei per du mėnesius nuo pranešimo gavimo dienos. Terminas gali būti pratęstas dėl objektyvių priežasčių, patvirtintų Bendrovės Direktorius įsakymu;
 - 18.3. pagalbos nukentėjusiajam – gavus pranešimą dėl priekabiavimo ir (arba) smurto, sudaromos psichologiškai saugios darbo sąlygos;
 - 18.4. objektyvumo ir nešališkumo – tyrimas atliekamas objektyviai, neturint išankstinių nuostatų dėl aplinkybių vertinimo;

- 18.5. nekaltumo – skundžiamasis laikomas nekaltu, kol bus priimtas sprendimas dėl pažeidimo ar jo netinkamo elgesio.
19. Tiriant užregistruotą atvejį, į tyrimą gali būti įtraukti kiti darbuotojai, trečiųjų šalių specialistai, daromos ekspertizės ir kt.
20. Pranešimo nagrinėjimo procedūra:
 - 20.1. Gaunamas pranešimas užregistruojamas ir perduodamas atsakingiems asmenims.
 - 20.2. Atsakingi asmenys gavę pranešimą gali paprašyti pranešimą pateikusių darbuotojų paaiškinimo, informacijos patikslinimo žodžiu arba raštu ir turimų įrodymų pateikimo.
 - 20.3. Darbuotojas, galimai patyręs ar pastebėjęs smurto ir priekabiavimo atvejį, , privalo bendradarbiauti su atvejį nagrinėjančiais atsakingais asmenimis ir teikti visą atvejo tyrimui reikalingą informaciją.
 - 20.4. Surinkus informaciją rengiamas posėdis, kuriame atvejis aptariamas ir teikiamas išvados bei prevencinės priemonės darbo tarybai, personalo vadovei, teisininkei ir kitiems atsakingiems asmenims.
 - 20.5. Po pateiktos išvados, galutinius sprendimus dėl įvykio priima Bendrovės vadovas arba jo įgaliotas asmuo.
 - 20.6. Posėdžius protokoluoja ir su tyrimo veikla susijusius dokumentus registruoja paskirtas atsakingas asmuo/sekretorius.
21. Po tyrimo ir tyrimo metu, Bendrovė turi užtikrinti reikiamą pagalbą nukentėjusiems dėl smurto ir priekabiavimo atvejo. Jeigu yra poreikis – įtraukti trečiųjų šalių specialistus.
22. Litexpo užtikrina darbuotojų, pateikiančių pranešimą dėl smurto ir priekabiavimo konfidencialumą, objektyvumą ir nešališkumą visų galimų smurto ir priekabiavimo atvejų metu.
23. Atveju, kai nukentėjęs asmuo pageidauja tik sudrausminti skundžiamąjį ir užkirsti kelią tokiems veiksams ateityje, tačiau nepageidauja, kad būtų pradėtas tyrimas, gali būti taikomos tokios procedūros kaip, pavyzdžiui, neformalus pokalbis, kai atsakingas asmuo atskirai bendrauja su skundžiamuoju, dalyvaujant ar nedalyvaujant besiskundžiančiam asmeniui, siekiant taikiai išspręsti kilusius nesutarimus, arba priimamas sprendimas pakartotinai supažindinti skundžiamąjį asmenį su Aprašu ir kitais dokumentais, atkreipiant papildomą dėmesį į tai, dėl ko buvo kreiptasi.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Darbuotojai yra supažindinami su smurto ir priekabiavimo politikos tvarkos aprašu ir turi vadovautis šiame apraše nustatytais principais.
25. Darbuotojams pateikus pranešimą apie smurtą ir priekabiavimą, užtikrinamas konfidencialumas pagal galiojančius teisės aktus.
26. Šio aprašo pažeidimas gali būti laikomas darbo pažeidimu ir taikoma atsakomybė numatyta Lietuvos Respublikos darbo kodekse ar kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.
27. Aprašas gali būti tvirtinamas, keičiamas ir naikinamas Bendrovės direktoriaus įsakymu.
28. Šis Aprašas skelbiamas Litexpo internetinėje viešai prieinamoje internetinėje svetainėje.

(vardas ir pavardė)

(Struktūrinis skyrius, pareigos)

UAB Parodų ir kongresų centrui "Litexpo"

PRANEŠIMAS APIE SMURTAŲ IR PRIEKABIAVIMĄ

*Pranešimą darbuotojas pateikia registruoti ir nagrinėti

20__ m. _____ d.

Vilnius

Informuoju, kad *mano/kito asmens (vardas, pavardė/struktūrinis skyrius, pareigos)* atžvilgiu naudojamas smurtas ir/ar priekabiavimas (smurto ir priekabiavimo prevencijos politikos tvarkos aprašas II skyrius).

Smurto ir priekabiavimo data/trukmė	
Smurto ir priekabiavimo vieta	
Smurtą ir priekabiavimą taikantis darbuotojas, nurodyti: vardas, pavardė, pareigos, struktūrinis padalinys	
Smurto ir priekabiavimo veiksmų aprašymas	

(vardas ir pavardė, parašas)